

Nová úprava povolovacího řízení dle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů –

EKONOMICKÁ STABILITA

Součástí změn zavedených novelou zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebních daních“), je sjednocení pravidel spojených s povolovacím řízením (obecná informace k dispozici rovněž na internetových stránkách Celní správy České republiky). Tato obecná pravidla jsou obsažena v § 43a až § 43q zákona o spotřebních daních.

Jednou z nových, obecně stanovených podmínek pro vydání povolení je podmínka ekonomické stability upravená v § 43g zákona o spotřebních daních. V zájmu zachování právní jistoty adresátů této normy a jednotnosti rozhodování správců daně jsou níže uvedena pravidla pro posuzování a uplatňování této podmínky v rámci povolovacího řízení.

Dle ustanovení § 43g zákona o spotřebních daních je ekonomicky stabilní ten, kdo nevykazuje riziko, že nedostojí svým platebním povinnostem vztahujícím se ke správě spotřební daně, na základě

- a) hodnocení ukazatelů rentability, likvidity, finanční stability, aktivity a produktivity práce posuzovaných na základě údajů oznámených návrhovatelem nebo držitelem povolení anebo zjištěných správcem daně,
- b) dalších skutečností významných pro posouzení tohoto rizika.

Za účelem posouzení ekonomické stability návrhovatele nebo držitele povolení provede správce daně finanční analýzu, v rámci které se zhodnotí vývoj subjektu v oblastech rentability, likvidity, finanční stability, aktivity a produktivity práce za hodnocená účetní období. Hodnocené ukazatele se posuzují v čase a poměří se s doporučenými hodnotami i s hodnotami odvětvového průměru v rámci odvětví hlavního předmětu činnosti. Finanční analýza vychází z dat očištěných o nestandardní položky (neprodejné zásoby, nedobytné pohledávky, tvorba a zúčtování opravných položek a rezerv, prodej dlouhodobého majetku a materiálu, mimořádné, resp. neopakovatelné výnosy a náklady a jiné). Na základě zpracované finanční analýzy je hodnocený subjekt shledán finančně stabilní či nestabilní.

Finančně stabilní subjekt z pohledu Celní správy České republiky (krátkodobého věřitele) vykazuje dostatečnou úroveň rentability (podnikání za účelem dosažení zisku, dlouhodobé potřeby mají být kryty dlouhodobými zdroji) při dostatečné úrovni jistění finančních rizik (likvidity, finanční stability). Tato podmínka v sobě obsahuje definici solventnosti (schopnosti dostát svým závazkům), jakož i zlaté bilanční pravidlo (krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji).

Vzorce pro výpočet ukazatelů finanční stability

1. Ukazatele rentability:

- a. rentabilita celkového kapitálu = $[(\text{výsledek hospodaření před zdaněním} + \text{nákladové úroky}) / \text{aktiva celkem}] \times 100$;
- b. rentabilita vlastního kapitálu = $(\text{výsledek hospodaření za účetní období} / \text{vlastní kapitál}) \times 100$.

2. Ukazatele likvidity:

- a. okamžitá likvidita = $\text{krátkodobý finanční majetek} / (\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry} + \text{krátkodobé finanční výpomoci})$;

- b. pohotová likvidita = $(\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky} - \text{nedobytné pohledávky}) / (\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry} + \text{krátkodobé finanční výpomoci})$;
- c. běžná likvidita = $(\text{oběžná aktiva} - \text{neprodejně zásoby} - \text{dlouhodobé pohledávky} - \text{nedobytné pohledávky}) / (\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry} + \text{krátkodobé finanční výpomoci})$;
- d. čistý pracovní kapitál = $(\text{oběžná aktiva} - \text{neprodejně zásoby} - \text{dlouhodobé pohledávky} - \text{nedobytné pohledávky}) - \text{krátkodobé závazky} - \text{krátkodobé bankovní úvěry} - \text{krátkodobé finanční výpomoci}$.

3. Ukazatele finanční stability:

- a. podíl vlastních zdrojů na aktivech = $(\text{vlastní kapitál} / \text{aktiva celkem}) \times 100$;
- b. úrokové krytí = $(\text{výsledek hospodaření před zdaněním} + \text{nákladové úroky}) / \text{nákladové úroky}$;
- c. doba splácení dluhů = $(\text{cizí zdroje} - \text{rezervy}) / (\text{výsledek hospodaření za účetní období} + \text{odpisy})$;
- d. krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji = $(\text{vlastní kapitál} + \text{rezervy} + \text{dlouhodobé závazky} + \text{bankovní úvěry dlouhodobé}) / \text{dlouhodobý majetek}$;
- e. ziskový účinek finanční páky = $[\text{výsledek hospodaření před zdaněním} / (\text{výsledek hospodaření před zdaněním} + \text{nákladové úroky})] \times (\text{aktiva celkem} / \text{vlastní kapitál})$.

4. Ukazatele aktivity:

- a. obrat aktiv = $(\text{tržby za prodej zboží} + \text{tržby za prodej vlastních výrobků a služeb}) / \text{aktiva celkem}$;
- b. doba obratu zásob = $\text{zásoby} / [(\text{tržby za prodej zboží} + \text{tržby za prodej vlastních výrobků a služeb}) / 360]$;
- c. doba obratu krátkodobých pohledávek = $\text{krátkodobé pohledávky} / [(\text{tržby za prodej zboží} + \text{tržby za prodej vlastních výrobků a služeb}) / 360]$;
- d. doba splácení krátkodobých závazků = $\text{krátkodobé závazky} / [(\text{tržby za prodej zboží} + \text{tržby za prodej vlastních výrobků a služeb}) / 360]$.

5. Ukazatele produktivity práce:

- a. nákladovost přidané hodnoty = $(\text{osobní náklady} / \text{přidaná hodnota}) \times 100$;
- b. produktivita práce z přidané hodnoty = $\text{přidaná hodnota} / \text{průměrný přepočtený počet zaměstnanců}$.

Pro účely vymezení pojmů použitých ve vzorcích pro výpočet ukazatelů ekonomické stability se vychází z právních předpisů upravujících oblast účetnictví.

Hledisko finanční stability je klíčovým parametrem pro splnění podmínky ekonomické stability. Společně s tímto parametrem správce daně v rámci hodnocení ekonomické stability bere v úvahu i další skutečnosti významné pro posouzení rizika, že navrhovatel nebo držitel povolení nedostojí svým platebním povinnostem vztahujícím se ke správě spotřební daně (§ 43g písm. b) zákona o spotřebních daních). Tyto skutečnosti jsou předmětem správní úvahy správce daně a jsou uplatňovány s ohledem na individuální podmínky daného řízení.